

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2To/9/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8219010409
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ivo Maruščák
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8219010409.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Iva Maruščáka a sudcov JUDr. Petra Tobiaša a JUDr. Moniky Halkociovej, na verejnom zasadnutí konanom dňa 19.11.2020, v trestnej veci proti obžalovanej P. C. pre prečin ohrozovania mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 písm. b/ Tr. zákona, o odvolaní okresného prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Bardejov sp. zn. 2T/172/2019 zo dňa 18.11.2019, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 321 ods. 1 písm. d/, e/, ods. 2 Tr. poriadku zrušuje napadnutý rozsudok vo výroku o treste.

Na základe § 322 ods. 3 Tr. poriadku

Obžalovanej
P. C., nar. XX.XX.XXXX v W., trvalé bytom N.,
N. XXX/XX, t.č. bytom N., O. rad XXX/XX,
okr. W.,

u k l a d á :

Podľa § 211 ods. 1 Tr. zákona, § 36 písm. l/ Tr. zákona a § 37 písm. m/ Tr. zákona trest odňatia slobody vo výmere 12 (dvanástich) mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zákona ju pre výkon uloženého trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom uznal súd prvého stupňa obžalovanú P. C. vinnou zo spáchania prečinu ohrozovania mravnej výchovy mládeže podľa § 211 ods. 1 písm. b/ Tr. zákona a to na tom skutkovom základe, že

ako zákonná zástupkyňa maloletej T. C., narodenej XX.XX.XXXX, trvalé bytom N. XXX/XX, N., okr. W., žiačke prvého ročníka X. školy, Q. XXX, N., okr. W., umožnila viesť záhaľčivý život a nedbala o jej pravidelnú školskú dochádzku, čím v školskom roku 2018/2019 v období od 05.09.2018 do 10.05.2019 vymeškala 128 neospravedlnených vyučovacích hodín.

Za to jej súd podľa § 211 ods. 1 Tr. zákona, § 36 písm. l/ Tr. zákona a § 37 písm. m/ Tr. zákona uložil trest odňatia slobody v trvaní 12 (dvanástich) mesiacov.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zákona jej výkon uloženého trestu podmienične odložil.

Podľa § 50 ods. 1 Tr. zákona určil skúšobnú dobu v trvaní 24 (dvadsiatich štyroch) mesiacov.

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal okresný prokurátor odvolanie, avšak len čo do výroku o treste, ktoré dodatočne aj písomne odôvodnil. Po rekapitulácii výroku odvolaním napadnutého rozsudku uviedol, že z odôvodnenia rozsudku nie je možné zistiť, čo viedlo súd k uloženiu iného trestu než uložil obžalovanej v trestnom rozkaze zo dňa 19.08.2019, v ktorom obžalovanej uložil nepodmienečný tresty odňatia slobody v trvaní 6 mesiacov a podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zákona a pre výkon trestu ju zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, keď ako konštatuje súd v rozsudku, vzhľadom na prehlásenia obžalovanej súd uznesením podľa § 257 ods. 7, ods. 8 Tr. poriadku prijal vyhlásenie obžalovanej v zmysle § 257 ods. 1 písm. b/ Tr. poriadku, takže dokazovanie nevykonával. Teda skutkový stav v čase rozhodovania o trestnom rozkaze a v čase vyhlásenia rozsudku súdu bol rovnaký a predsa uložené tresty sú diametrálne odlišné. Z registra trestov obžalovanej P. C. je zrejmé, že doposiaľ bola 11-krát súdne trestaná a z toho od roku 2013 bola 4-krát súdne trestaná pre prečin ohrozovania mravnej výchovy mládeže podľa § 211 Tr. zákona, teda obž. P. C. je recidivistkou. Súd vždy po tom, čo obžalovanej uložil podmieničný trest, aj napriek tomu, že obžalovaná opätovne páchala túto trestnú činnosť, namiesto premenenia trestu a uloženia jej nepodmienečného trestu odňatia slobody jej vždy uložil trest povinnej práce. Takto súd postupoval opakovane, čo pokladá za nezákonný postup súdu v rozpore s ustanovením § 50 ods. 4 Tr. zákona. Súd už mal v roku 2014 premeniť trest uložený trestným rozkazom dňa 11.10.2013 a rovnako mal premeniť aj trest uložený trestným rozkazom dňa 07.08.2015. Súd napriek tomu že obžalovaná v skúšobnej dobe páchala trestné činy, za ktoré bola právoplatne odsúdená, vydával u obžalovanej osvedčenia, že sa v skúšobnej dobe osvedčila, čím porušoval ustanovenie § 50 ods. 4 Tr. zákona. Pokiaľ súd v odôvodnení rozsudku dospel k záveru, že u obžalovanej ide o nedbanlivostné konanie, trváme na tom, že u obžalovanej išlo o úmyselné konanie, pretože už bola 4-krát súdne trestaná za tento prečin. Uložený trest je neprímerane nízky a je v rozpore s ustanovením § 34 ods. 1 Tr. zákona, ktorým sú určené zásady ukladania trestov. Uložený trest neodradí iných od páchania rovnakého trestného činu, ani nevyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou. Podľa § 34 ods. 1 Tr. zákona trest má zabezpečovať ochranu spoločnosti pred páchatel'om tým, že mu zabráni v páchaní v ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho prevýchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov. Trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou. Uložený trest u obžalovanej P. C. tieto náležitosti nespĺňa. Každý trest by mal mať aj preventívny a výchovný účinok. Trest má v zmysle § 34 ods. 1 Tr. zákona odradiť iných páchatel'ov, aby spáchali obdobný trestný čin. Uložený trest však naopak nielenže neodradí ďalších páchatel'ov od páchania obdobného skutku, ale naopak posmelí ich v tom, že ak sa o deti nestarajú a deti sú záškoláci, nepôjdu do väzenia. V praxi tak na súde ako aj v prípravnom konaní sa bežne stretávame so situáciou, že v 21. storočí obvinení musia mať advokáta, pretože sú negramotní, nevedia čítať ani písať. Ak chce spoločnosť tento problém riešiť, nie je možné tolerovať také veľké počty neospravedlnených hodín a nie v čase, keď z roka na rok v našom okrese počet tohto trestného činu prudko stúpa. Vzhľadom k uvedenému navrhol, aby odvolací súd v zmysle § 322 ods. 3 Tr. poriadku napadnutý rozsudok vo výroku o uloženom treste zrušil a uložil obžalovanej P. C. nepodmienečný trest odňatia slobody v hornej polovici trestnej sadzby.

Na základe včas podaného odvolania oprávnenou osobou postupoval krajský súd v intenciách ust. § 317 ods. 1 Tr. poriadku, podľa ktorého, ak odvolací súd nezamietne odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupov konania, ktoré im prechádzalo, pričom na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. poriadku.

Vzhľadom na to, že krajský súd v prejednávanej veci nezistil také chyby, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. poriadku (obžalovaná urobila vyhlásenie o vine podľa § 257 ods. 1 písm. b/ Tr. poriadku, pričom súd prvého stupňa jej vyhlásenie o vine riadne prijal a odvolanie bolo podané len čo do výroku o treste) preskúmal len napadnutý výrok rozsudku, teda výrok o treste a po takomto preskúmaní dospel k nasledovným záverom.

Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, ktoré skutočnosti vzal súd prvého stupňa do úvahy pri rozhodovaní o druhu a výmere trestu.

Dokazovanie v tomto smere tak, ako ho vykonal okresný súd, bolo vykonané v potrebnom rozsahu a vytvorilo spoľahlivý podklad pre rozhodnutie o druhu o výmere trestu v posudzovanom prípade. Okresný

súd tiež správne ustálil existenciu poľahčujúcich a priťažujúcich okolností (§ 36, § 37 Tr. zákona - ich rovnomerný pomer) a v nadväznosti na to tiež v súlade so zákonom (§ 38 ods. 2 Tr. zákona) u obžalovanej určil trestnú sadzbu, v rámci ktorej potom určil druh a výmeru trestu v zmysle základných hľadísk a kritérií (§ 34 ods.1, ods. 4 Tr. zákona) rozhodných pre naplnenie účelu trestu, zohľadňujúc pri tom aj pravidlo (ust. § 34 ods. 3 Tr. zákona), že trest má postihovať len páchatel'a tak, aby bol zabezpečený čo najmenší vplyv na jeho rodinu a jemu blízke osoby.

Zohľadňujúc doposiaľ uvedené v súhrne, krajský súd konštatuje, že v danom prípade, aby mohol konštatovať záver, že trest tak, ako bol uložený okresným súdom, je trestom zákonným, ktorý zodpovedá plne zásadám pre ukladanie trestov a odráža závažnosť protiprávneho konania obžalovanej P. C., okolností, za ktorých sa skutku dopustila, ako aj samotnú osobu obžalovanej, mal za to, že bolo na mieste obžalovanej ukladať ako druh trestu - trest odňatia slobody spojený s jeho výkonom vo výmere 12 (dvanástich) mesiacov so zaradením pre jeho výkon do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, čo bol aj dôvod pre zrušenie odvolaním napadnutého rozsudku vo výroku o treste postupom podľa § 321 ods. 1 písm. d/, e/, ods. 2 Tr. poriadku.

V reakcii na odvolacie námietky okresného prokurátora, ktoré si osvojil potom krajský súd len v stručnosti považuje za potrebné opätovne z obsahu vykonaného dokazovania sumarizujúc podstatné skutočnosti poukázať na nasledovné.

Z odpisu registra trestov vyplýva, ako to správne ustálil aj súd prvého stupňa, že obžalovaná bola okrem iného pred spáchaním žalovanej trestnej činnosti 11-krát súdne trestaná, z toho 4-krát za totožnú trestnú činnosť ako v posudzovanom prípade a teda ohrozovanie mravnej výchovy mládeže podľa § 211 Tr. zákona. V ostatných dvoch prípadoch pre žalovanú trestnú činnosť rozsudkom Okresného súdu Bardejov zo dňa 20.04.2018 sp.zn. 2T/14/2018, ktorým jej bol uložený trest povinnej práce v trvaní 250 hodín, už dokonca ako trest súhrnný podľa § 42 ods. 1 Tr. zákona, keďže zrušil výrok o treste povinnej práce v pôvodnej výmere 190 hodín uložený jej rozsudkom Okresného súdu Bardejov zo dňa 20.04.2018 sp.zn.2T/147/2017.

Pre uvedený záver o „chronickom recidivistovi“ nemá vplyv ani skutočnosť, že u obžalovanej platí, že okrem jediného prípadu z jedenástich záznamov registri trestov platí fikcia neodsúdenia a teda hľadá sa na ňu, ako keby odsúdená nebola, pretože „zahľadenie odsúdenia“ nemá vplyv na skutočnosť, že sa dopustila protiprávneho konania a to v takej intenzite, že naplnila skutkovú podstatu niektorého z trestných činov uvedených v osobitnej časti Tr. zákona, pre ktorý bola právoplatným rozhodnutím súdu uznaná vinnou, pričom sa žiada zdôrazniť, že dominovala v predchádzajúcom období predovšetkým úmyselná majetková trestná činnosť.

V osobe obžalovanej teda ide o aj špeciálnu recidivistku, ako to správne uzavrel aj okresný prokurátor v odvolaní, ktorá sa opakovane dopúšťa totožného trestného činu (nielen krádeže, ale predovšetkým ohrozovania mravnej výchovy mládeže), čo naznačuje, že má ľahostajný prístup k dodržiavaniu všeobecne záväzných právnych predpisov (zákonov) a všeobecne akceptovaných pravidiel správania sa a je neschopná poučiť sa z predtým uložených trestov nespojených s priamym odňatím slobody.

Krajský súd totižto rovnako negatívne (ako okresný prokurátor) posudzuje postup okresného súdu v prípade obžalovanej, ak špecificky pre totožnú trestnú činnosť ako v posudzovanom prípade, bol obžalovanej už 3-krát ukladaný trest povinnej práce podľa § 54 Tr. zákona (sp. zn. 1T/101/2014, sp. zn. 2T/147/2017 a sp. zn. 2T/14/2018) a súčasne aj trest odňatia slobody s podmieneným odkladom jeho výkonu pre žalovanú trestnú činnosť v kombinácii aj pre trestný čin krádeže podľa 212 Tr. zákona (sp. zn. 1T/146/2013, sp. zn. 1T/101/2014 a sp. zn. 2T65/2015), pričom obžalovaná sa aj napriek tomu v poradí po piatykrát dopustila rovnakého trestného činu (§ 211 Tr. zákona), preto je zrejmé, že ani trest povinnej práce, ale ani podmienený trest odňatia slobody, na ňu nemal požadovaný žiadateľný výchovný účinok a obžalovaná sa aj napriek tomu ďalšej a to rovnakej trestnej činnosti dopustila. Niet preto reálneho dôvodu sa domnievať, že práve tentokrát už trest, ktorý nebude spojený s priamym odňatím slobody bude trestom na nápravu obžalovanej a na ochranu spoločnosti trestom postačujúcim a to aj s prihliadnutím na skutočnosť, že v jej starostlivosti, ako to opakovane uviedla, malo byť ešte ďalších päť maloletých detí.

Okrem výrazne negatívneho hodnotenia osoby obžalovanej, je potrebné ešte zdôrazniť, že v čase, kedy sa mala dopúšťať žalovanej trestnej činnosti v posudzovanom prípade, mala už z minulosti priamu skúsenosť s trestným stíhaním pre žalovanú trestnú činnosť a vedela teda, že sa dopúšťa takýmto správaním protiprávneho konania, aj napriek tomu nezriadila nápravu, resp. nepožiadala o pomoc príslušné orgány (sociálna kuratela, samotná škola, ktorú navštevovala maloletá), nakoľko ako na svoju obranu tvrdila, že deti riadne do školy pripravila a poslala, no tie ju nerešpektovali a do školy nešli, včítane dcéry T. C.. Pritom ani v jednom z týchto prípadov produkované dôkazy tieto jej tvrdenia nepotvrdzujú.

Naopak zo správ sociálnej kurately, ale predovšetkým školy, ktorú maloletá navštevovala, je zrejme, že jej spolupráca, vrátane jej druha Q. O., bola so školou len minimálna, nereagovala na výzvy, nezúčastňovala sa rodičovských združení. Inak povedané zjavne nejavila záujem o riadnu dochádzku detí do školy a teda o ich riadnu výchovu. Uvedené svedčí o tom, že jej správanie predtým ako začala vykonávať v inej trestnej veci za totožnú trestnú činnosť trest nespojený z odňatím slobody, nesvedčilo o tom, aby mala úprimný záujem pre zmenu svojho správania, ale aj správania detí, resp. maloletej. Krajský súd považuje za potrebné ešte zdôrazniť, že objektom posudzovaného trestného činu ohrozovania mravnej výchovy mládeže § 211 Tr. zákona je záujem na riadnej výchove osôb mladších ako osemnásť rokov.

Pod pojmom záhalčivý život sa rozumie parazitný spôsob života (páchanie trestnej činnosti, žobranie, skryté formy sexuálnych služieb ako zdroj príjmov, pričom sa sem zaraďuje aj dlhšie trvajúce záškoláctvo).

O umožnenie viesť záhalčivý alebo nemravný život pôjde vtedy, ak sa osobe mladšej ako osemnásť rokov vytvoria podmienky na vznik nežiaducich návykov a sklonov (napr. ponechanie dieťaťa výchove ulicou, umožnenie dlhodobejšieho záškoláctva a pod.).

Osobitne pre okresným súdom v minulosti zvolený „benevolentný“ prístup, zjavne v rozpore s cieľom (účelom), ktorým sa má trestom dosiahnuť podľa zásad upravených v Trestnom zákone, ochrana spoločnosti pred páchatelom, ale predovšetkým jeho náprava, pri určovaní druhu a výmery trestu v prípade obžalovanej P. C. krajský súd uvádza, že cieľom alternatívnych trestov (medzi ktoré považujeme také druhy trestov, ktoré nie sú spojené s uložením trestu odňatia slobody spojeného s jeho výkonom páchatel'a) je ponechať odsúdeného na slobode a uložiť mu taký druh trestu, ktorý bude pôsobiť preventívne proti páchaniu ďalšej trestnej činnosti, ochráni spoločnosť a v neposlednom rade uspokojí záujmy obetí trestného činu. Takéto tresty by mali upevniť v páchatel'ovi návyky a postoje potrebné k vedeniu riadneho života.

Pokiaľ obžalovaná od roku 2004 má 11 záznamov v odpise registra trestov, z toho v posledných 10-tich rokoch záznamov 6, pričom ani v jednom prípade jej súd neuložil trest odňatia slobody spojený s jeho výkonom a ona sa opakovane aj naďalej dopúšťala protiprávneho konania - cieľ (či filozofia) aplikácie alternatívnych trestov nebol zjavne v prípade obžalovanej P. C. ani len zďaleka dosiahnutý.

Z pohľadu doposiaľ uvedeného krajský súd potom prihliadajúc na jednotlivé hľadiská ukladania trestu, vyplývajúce z ust. § 34 Tr. zákona, ktorými sú spôsob spáchania činu, jeho následok, zavinenie, pohnútky, prirážajúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti, osoba páchatel'a a jeho pomery, možnosti jeho nápravy, majú na zreteli aj už spomenutý účel trestu, vyplývajúci z ust. § 34 ods. 1 Tr. zákona a to ochranu spoločnosti pred obžalovaným tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a to, že trest má súčasne iných odradiť od páchania trestných činov a má zároveň vyjadrovať aj morálne odsúdenia páchatel'a spoločnosťou, dospel k záveru zohľadňujúc nepriaznivú prognózu nápravy obžalovanej, ktorá nebola schopná sa poučiť z doteraz uložených trestov, nespojených s odňatím slobody, že trest odňatia slobody na polovici hranice trestnej sadzby (§ 211 ods. 1 Tr. zákona trestná sadzba až 2 roky) a teda vo výmere 12 (dvanásť) mesiacov je trestom pre nápravu obžalovanej tak z hľadiska individuálnej ako aj generálnej prevencie trestom primeraným.

Krajský súd pri určovaní spôsobu výkonu uloženého trestu, u obžalovanej určil ústav na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia, keďže pred spáchaním skutku v posudzovanom prípade nebola vo výkone trestu odňatia slobody, tak ako to predpokladá ust. § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zákona.

Toto boli podstatné dôvody, pre ktoré krajský súd považoval odvolanie okresného prokurátora za dôvodné a preto zrušil postupom podľa § 321 ods. 1 písm. d/, e/, ods. 2 Tr. poriadku napadnutý rozsudok vo výroku o treste a sám obžalovanej P. C. trest uložil tak, ako je to uvedené vo výroku tohto rozsudku. jednohlasne

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.